

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Опитування здобувачів освіти з метою визначення рівня розповсюдження проблем насильства та цькування (булінгу) в освітньому середовищі.

У листопаді - грудні робота практичного психолога була спрямована на визначення рівня розповсюдження проблем насильства та цькування (булінгу) в освітньому середовищі. Анкета «Проблема булінгу в освітньому середовищі».

У опитуванні взяло участь 94 здобувачі освіти, які навчаються у ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

У результаті опитування отримали наступні результати:

На запитання: **«Вкажіть за якою спеціальністю/професією Ви навчаєтеся?»** отримали наступні результати:

- 274 «Автомобільний транспорт» – 6 (6,4%)
- 208 «Агроінженерія» – 6 (6,4%)
- 192 «Будівництво та цивільна інженерія» – 10 (10,6%)
- 133 «Галузеве машинобудування» – 4 (4,3%)
- 241 «Готельно-ресторанна справа» - 8 (8,5%)
- 071 «Облік і оподаткування» - 6 (6,4%)
- «Кухар, кондитер» - 20(21,7%)
- «Кухар» - 7 (7,4%)
- «Маляр, муляр, штукатур» - 13 (13,8%)
- «Тракторист-машиніст с/г виробництва категорії "A1", "A2", "B1", слюсар з ремонту с/г машин і устаткування, водій транспортних засобів категорій "B", "C"» - 9 (9,6%)
- Тракторист-машиніст с/г виробництва категорії "A1", водій транспортних засобів категорії "C" – 5 (5,3%)

На запитання: **«На якому курсі Ви навчаєтеся?»** отримали наступні результати:

- I – 60 (63,8%)
- II – 12 (12,8%)

- III – 16 (17%)
- IV – 6 (6,4%)

На запитання: **«Ваша стать?»** отримали наступні результати:

- чоловіча - 58,5%;
- жіноча – 41,45%.

На запитання **«Як Ви ставитеся до проявів насильства?»** отримали наступні результати:

- вважаю, що будь-яке насильство є неприпустимим - 69,1%;
- позитивно, якщо це самозахист – 10,6%;
- байдуже, якщо це мене не стосується – 7,4%;
- не маю думки з цього приводу – 8,5%;
- інше – 4,3%.

На запитання: **«Чи знаєте Ви, що таке булінг?»** отримали наступні результати:

- так – 93,6%;
- ні - 4,3%;
- важко відповісти – 2,1%.

На запитання: **«Що з переліченого може бути ознакою булінгу?» (можна обрати декілька варіантів відповіді)** отримали наступні результати:

- побиття іншої людини – 75,5%;
- пошкодження чужого майна – 50%;
- обзивання (вигадкування образливих імен до когось) – 83%;
- жарти сексуального характеру – 40,4%.

На запитання: **«Чи стикалися Ви особисто будь-коли з проявами булінгу за межами закладу освіти?»** отримали наступні результати:

- ні – 46,8%
- так – 34%;
- не знаю чи це був булінг – 19,1%.

На запитання: **«Чи стикались Ви особисто з проявами булінгу у закладі освіти?»** отримали наступні відповіді:

- ні – 72,3%;
- так – 14,9%;
- не знаю чи це був булінг – 12,8%

На запитання: **«З якими формами насильства Вам довелося стикнутися?»** (можна обрати декілька варіантів)

- фізичне насильство (дії, які завдають біль і тілесні ушкодження) – 21,3%;

- психологічне насильство (образи, поширення неправдивих чуток, глузування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, шантаж тощо) – 31,9%;
- економічне насильство (дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо) – 7,4%;
- сексуальне насильство (образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту тощо) – 7,4%;
- кібербулінг (цькування за допомогою електронних засобів комунікації) – 10,6%;
- не стикався (стикалася) з насильством – 55,3%.

На запитання : « **Якщо Ви були учасником ситуації з проявом булінгу, то в ролі кого?**» отримали наступні відповіді:

- булера (кривдника) – 1,1%;
- жертви (потерпілого) – 12,8%;
- свідка (спостерігача) – 24,5%;
- не був (ла) учасником булінгу – 61,7%.

На запитання: «**На Вашу думку, хто найчастіше виступає булером (кривдником)?**» (можна обрати декілька варіантів) отримали наступні результати:

- хлопці – 34%;
- дівчата – 19,1%;
- фізично сильніші – 36,2%;
- особи, що мають лідерські якості – 28,7%;
- викладачі – 5,3%;
- булером може бути будь-хто – 62,8%.

На запитання: « **Як Ви вважаєте, хто найчастіше потерпає від булінгу?**» (можна обрати декілька варіантів) отримали наступні результати:

- хлопці - 23,4%;
- дівчата – 23,4%;
- особи, що зовнішньо відрізняються від інших (наприклад, кольором волосся або шкіри тощо) – 37,2%;
- особи із фізичними вадами – 29,8%;
- особи, що добре навчаються – 16%;
- особи, які мають проблеми в навчанні – 12,8%;
- особи, які не мають сучасних гаджетів, одягу тощо – 24,5%;
- фізично сильніші – 3,2%;

- фізично слабші – 34%;
- замкнені і сором'язливі – 41,5%;
- потерпати від булінгу може будь-хто – 56,4%.

На запитання : **«Що, на Вашу думку, відчуває людина, коли стає жертвою булінгу?»** (можна обрати декілька варіантів)отримали відповіді:

- страх – 68,1%;
- сором – 42,6%;
- ненависть до кривдника – 57,4%;
- бажання помститися – 44,7%;
- беззахисність – 59,6%;
- тривогу – 52,1%.

На запитання: **« Як Ви вважаєте, що потрібно робити, аби не стати жертвою булінгу?»** (можна обрати декілька варіантів відповіді) отримали відповіді:

- знати свої права – 55,3%;
- тренувати себе фізично – 38,3%;
- виховувати силу волі – 42,6%;
- бути дружнім до однолітків – 46,8%;
- шукати розуміння з іншими людьми – 55,3%;
- розмовляти на цю тему з дорослими, батьками – 26,6%,

На запитання : **«До кого скоріш Ви звернетесь у випадку, якщо булінг буде застосовувано до Вас?»** (можна обрати декілька варіантів відповіді) отримали відповіді:

- до батьків – 30,9%;
- до родичів або знайомих – 9,6%;
- до психолога – 13,8%;
- до друзів, однокласників - 29,8%;
- до куратора, класного керівника – 27,7%;
- до іншого викладача – 10,6%;
- пошукаю поради на форумах або у соціальних мережах – 1,1%;
- зателефоную на Національну «гарячу» лінію – 8,5%;
- зателефоную до поліції -12,8%;
- ні до кого не звернусь, розберусь самостійно – 57,4%.

На запитання: **« У разі якщо Вам довелося стати свідком булінгу, Ви були»** отримали відповіді:

- активним спостерігачем-захисником(намагалися допомогти жертві) – 23,4%;
- пасивним спостерігачем-захисником(хотіли захистити, але не наважилися на активні дії) – 13,8%;

- байдужим спостерігачем (не займаличійкої позиції та не були залученим допроцесу) – 10,6%;
- не був (ла) свідком булінгу – 52,1%.

На запитання: **«Відчуваючи себе активним спостерігачем-захисником, ви допоможете жертві булінгу наступним чином?»** (можна обрати декілька варіантів відповіді) отримали відповіді:

- спробуєте втрутитися і припинити насильство (булінг) – 66%;
- негайно повідомите керівництво закладу освіти – 37,2%;
- зателефонуєте до поліції – 17%;
- зателефонуєте на Національну «гарячу» лінію – 6,4%;
- покарайте винуватця самостійно – 21,3%.

На запитання: **«З розвитком сучасних електронних технологій насильницькі дії при булінгу часто вчиняються за допомогою електронних засобів комунікації, що має назву – кібербулінг та може проявлятися в різному вигляді. З якими з перелічених видів Вам довелось стикатися?»** отримали відповіді:

- флеймінг - обмін короткими гнівними й запальними репліками між двома чи більше учасниками, використовуючи комунікаційні технології – 18,1%;
- харасмент - залучення повторюваних образливих повідомлень, спрямованих на жертву (наприклад, сотні смс-повідомлень на мобільний телефон, постійні дзвінки – 12,8%;
- обмовлення - розповсюдження принизливої неправдивої інформації з використанням комп'ютерних технологій: текстові повідомлення, фото, пісні, які змальовують жертву в шкідливій, інколи сексуальній манері -18,1%;
- самозванство - переслідувач позиціонує себе як жертву, використовуючи її пароль доступу до її акаунту в соціальних мережах, блогу, пошти, системи миттєвих повідомлень тощо, а потім здійснює негативну комунікації – 3,2%;
- ошуканство - отримання персональної інформації в міжособовій комунікації й передання її (текстів, фото, відео) в публічну зону Інтернету або поштою тим, кому вона не призначалася – 6,4%;
- відчуження - онлайн-відчуження, виключення з груп в соціальних мережах, відсутність швидкої відповіді на миттєві повідомлення чи електронні листи – 8,5%;

- кіберпереслідування - це дії з прихованого вистежування переслідуваних, зазвичай зроблені анонімно, для організації злочинних дій на кшталт спроб зґвалтування, фізичного насильства, побиття – 5,3%;
- хепіслепінг - вид кібербулінгу, який починався в англійському метро, де підлітки, прогулюючись пероном, раптом ляскали один одного, тоді як інший учасник знімав цю дію на мобільну камеру з подальшим розміщенням в Інтернеті – 4,3%;
- кібергрумінг - це налогодження злодіями, які гарно знають психологію дітей, довірливих стосунків з дитиною (через соціальні мережі та фейкові акаунти) з метою отримання від неї інтимних фото чи відео з подальшим шантажуванням дитини для отримання більш відвертих матеріалів, грошей чи зустрічей в офлайн – 5,3%;
- не стикався (лася) з жодним із перелічених видів булінгу – 64,9%.

На запитання: **«Як Ви думаєте, що спонукає чинити булінг?»** отримали відповіді:

- заздрість в успішності інших однолітків – 40,4%;
- бажання заробити авторитет в колективі – 53,2%;
- бажання підняти свою самооцінку за рахунок слабшої людини – 51,1%;
- особливості зовнішнього вигляду жертви (зайва вага, худорлявість, колір волосся тощо – 34%;
- національність чи раса іншої людини – 18,1%;
- фізичні недоліки іншої людини (інвалідність, вади зору/слуху тощо – 25,5%;
- без причини – 38,3%.

На запитання: **«Якщо Ви стикалися з проявами булінгу, навчаючись в закладі освіти, то це було у системі взаємовідносин?»** отримали відповіді:

- студент-студент (ваша група) – 10,6%;
- студент-студент (різні групи та курси) -13,8%;
- студент-викладач – 5,3%;
- не стикався з проявами булінгу – 70,2%.

На запитання: **«Як Ви вважаєте, чи достатньо інформації щодо проблем булінгу доводять до здобувачів освіти вашого закладу?»** отримали відповіді:

- так – 59,6%;
- ні – 12,8%;

- важко відповісти – 27,7%.

На запитання: «**Чи знаєте Ви, що в Україні діє законодавча база щодо запобігання та протидії булінгу (накладання штрафу, громадські роботи, позбавлення волі)?**» отримали відповіді:

- так, знаю – 59,6%;
- не знаю, але хочу про це більше дізнатися – 12,8%;
- мені це не цікаво – 16%;
- важко відповісти – 11,7%.

На запитання: «**Які заходи для профілактики булінгу і насильства, на Вашу думку, є найбільш ефективними у закладі освіти?**» (можна обрати декілька відповідей):

- інформаційно-просвітницькі заходи (виховні години, тематичні зустрічі, круглі столи тощо – 53,2%;
- заходи практичного спрямування (тренінги, квести, флешмоби, профілактично-просвітницькі акції тощо) – 30,9%;
- профілактичні зустрічі із запрошенням представників поліції та соціальних служб – 48,9%;
- відео лекторій з перегляду профілактичних фільмів – 29,8%.

Практичний психолог

Н.В. Лопухович